

Men dette passer jo slet ikke med de virkelige Forhold. Det er kun, naar Afgiften bliver tvangsfastsat; naar den bliver fastsat paa anden Maade, maa de tage 100 pCt., om de vil. Jeg har set mange af de Kontrakter, som er blevet fornyet, siden vi fik Loven af 30. Juni 1919. Der er næsten ikke een Lejehusmand, som ikke maa møde hos Godsejeren og underskrive en ny Kontrakt om Forhøjelse af Afgiften, og det kan være helt op til 100 pCt. Jeg har en Del af disse Kontrakter liggende hjemme, jeg har dem ikke med her, men hvis ærede Medlemmer skulde have Brug for dem, kan de stilles til Raadighed for det kommende Udvalg. Man kan ikke staa her og sige, at det er ligegyldigt, hvorledes det er. Det er min Mening, at hvis Lovgivningen af 30. Juni 1919 ikke fortsættes nu, skulde man hellere have ladet være med at paabegynde den i 1919, for saa har man kun foraarsaget Ulykker for disse Mennesker og skaffet Godsejeren mere Indtægt. Han ved nu, at hvis han slipper fri i 1928, maa han tage sine Forholdsregler, da han ikke kan være sikker paa, at der ikke kommer nogen ny Lovgivning Aaret efter. Man maa selvfølgelig handle som fornuftige Mennesker. Naar man har givet en Lov af denne Art for 8 Aar, maa det være Lovgiverens Mening, at denne Lovgivning skal fortsættes efter de 8 Aar, men det lader til, at det ærede Medlem Hr. Martin Hansen ikke vil have det. Det er ikke alene et Brugsforhold, det drejer sig om, men ogsaa et Boligforhold.

Det ærede Medlem Hr. Holstein sagde, at disse Love vilde hindre, at disse Brug gik over til Selveje. Det kan jeg ikke se, tværtimod, Loven af 30. Juni 1919 har netop bevirket, at der er solgt en hel Del af disse Ejendomme. Det ærede Medlem ryster paa Hovedet. Men i min Kommune er der mange Eksempler derpaa, en 12—14 Stykker. Det er Følgen af denne Lov. Ellers havde man ikke gjort det, men taget Priser af disse Mennesker, der laa 3—4 Gange højere, end man kunde købe Jord til før Krigen, før Dyrtiden. Det ærede Medlem Hr. Holstein krympede sig ved, at Bestemmelserne om de smaa Huse med et Jordtilliggende af $\frac{1}{2}$ ha kun skulde gaa ud over Godsejerne. Det er ganske rigtigt. Det staar i Loven, og det er saa berettiget som noget. Disse smaa Huse med $\frac{1}{2}$ ha Jord er bygget op som rene Arbejderhuse, men Arbejderne har ydet indtil $\frac{3}{4}$ af Husesets Værdi; jeg har Eksempler paa, hvorledes det ligger. Jeg kender ikke nogen

anden Stand i Landet, der har udnyttet et saadant Forhold som netop Godsejerne. Uagtet en Bruger af et saadant Hus har ydet sit Arbejde, og præsteret andre Naturalydelse, kan han opsiges med et halvt Aars Varsel. Deri viser Ejendomsretten sig. Juridisk har Godsejeren Ret, moralsk har Husmanden Ret. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa dette. Jeg har mange Eksempler, som staar til det eventuelle Udvalgs Raadighed.

Landbrugsministeren (Bording): Det ærede Medlem Hr. Holstein spurgte mig, hvorledes det, hvis Loven bliver gennemført, vil gaa med disse Ejendomme, naar den nuværende Fæster eller hans Børn eller Svigerbørn var døde, og der ikke var andre, der havde Krav paa at faa Ejendommen overladt. Som Lovforslaget er affattet, og som det er min Opfattelse af det, har vedkommende Ejer af Ejendommen Lov til at sælge den, men hvis han undlader at sælge den og bortfæster den igen til andre paa Aaremaal, 8 Aar eller Livsfæste, indtræder det samme Forhold, som gælder efter Loven. Overtager han selv Ejendommen og driver den personlig, indtræder det samme Forhold, som gælder for de andre Godsejere. Maa jeg til Slut sige, at trods den megen Modstand mod Lovforslaget, der er fremkommet under Forhandlingerne, forekommer det mig, at det ærede Medlem Hr. Martin Hansens Udtalelser bærer Vidne om, at han for sit Vedkommende — og jeg havde den Opfattelse, at det var hans Partis Standpunkt — vilde anse det for rimeligt og forsvarligt, at man maaske, naar den Lovgivning, der blev gennemført i 1919, udløber i 1927, forlængede Lejemaalet for disse Ejendomme, som er bortfæstet eller bortlejet, eller at man fastsatte et Maksimum for den Afgift, der skulde betales af disse Ejendomme, der var i Fæste. Det forekommer mig, at disse Udtalelser vidner om, at det ærede Medlem mener, at det er nødvendigt, at vi gennemfører en Lovgivning paa dette Omraade i Virkeligheden i samme Retning som det, dette Lovforslag gaar ud paa.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Holstein har Ordet for en kort Bemærkning.

Holstein: Jeg konstaterer, at den højtærede Landbrugsminister hylder en ganske modsat Fortolkning af den, Ordføreren for Socialdemokratiet har gjort gældende med